40 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

40 ՓԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	200 ղշ.	105 ղշ.	55 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէքթուպէ 20 ղրուշտան

ՓՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՆԱՅԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԽԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ

Բիր, իքինճի վէ իւչինճի սահիֆէտէ սաթըրը ղրշ. 6
Տէօրտիւնճի սահիֆէ 11ի 10ը. հս. » 3
Մէքթուպլար նաֆիլէ տախի պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր։

Խատրէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր։ Քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա կալէթանըն սահիպ վէ միւտիւրի ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԸՍԸՐ

Սիւվէյիշ գանալը մէսէլէսի հագգընտա կէչէնտէ Եվրօբատա պուլընան Օսմանլը սէֆիրլէրինէ Խարիճիյէ Նէզարէթինտէն իրսալ գըլընան միւզաքէրէնին տիւնքի կիւն սիւֆէրաի միւշարիէլէյհիմ Թարաֆլարընտան տիւվէլը մուազզամա Խարիճիյէ Նազըրլարընա րէսմէն Թէպլիղ խուլ տրկէ խշիտիլմիշ տիր։

ՀԱՔԷՄԼԷՐ ՄԷՃԼԻՍԻ

Պարօն Հիրշին մէսէլէի հիսապիյէսինէ տաիր Շուրաի Տէվլէթտէ տաիրէի մախսուսէսինտէ ինիգատ իթմէգտէ օլան Հաքէմլէր մէճլիսի էվվէլքի կիւն տախի ագտը ինթիխաթ խուալ, Թարաֆէյն հաքէմլէրի քէնտի գարարլարընը Թէպլիղ իթմիշլէր տիր։

Տէօյլէ քի, Պարօն Հիրշին հաքէմլէրինին վիրտիքլէրի գարարնամէտէ, տէվլէթը Օսմանիյէնին մաթլուպը 16 միլեօն ֆրանգ օլմագ իւզրէ կէօսթէրիլմիշ տիր։

Հալ պու քի Օսմանլը հաքէմլէրինին գարարը մուճիպինճէ, հիւքիւմէթը Սէնիյէ 45 միլեօն ֆրանգ ալաճագլը տըր։

Ագտէմէճ ճաղըլտըղը վէճէլ, պիր տէ իշլէթմէ վէ իմթիյազ մուգավէլէնամէլէրինին ֆէսխի մատտէսի մէվճուտ օլուպ, Պարօն Հիրշին հաքէմլէրի էսպապը մուճիպէսի գանունիյէ քէաֆի տէյիլ տիր տէյերէք ֆէսխ մատտէսինի Թանըմամըշ տըրլար. լաքին Օսմանլը հաքէմլէրի մէզքիւր մուգավէլէնամէլէրին գանունէն ֆէսխ իտիլմէսինէ գարար վէրմիշլէր տիր։

Կէրէք մաթլուպաթ վէ կէրէք մուգավէլաթը մէզքիւրէ քէյֆիյէթիյլէ Թէֆէրրուաթը սաիրէնին գարարլաշտըրըլմասը գըմընտա պէյնինճէ պիր հաքէմին ինթիխապը պու կիւն իճրա գըլընաճագ տըր։

Մէամաֆիհ կէօրէ, Պարօն տը Հիրշ իշպու 5ինճի հաքէմին ինթիխապը իշին Եվրօբա միւթէպէրրանընտան 15 զաթըն էսամիսինի հավի հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ պիր ճէտվէլ Թէպլիղ էյլէմիշ տիր։

Պարօն Հիրշին հաքէմլէրի Մ. Ժաղօրա վէ Մ. Պրիւնէ՝ կէչէն ճումաա կիւնիւ սէլամլըգ ալայընտան սօնրա Մապէյնէ պիլաղիմէ տիւնքի բազար ագշամը իշին Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իտէճէքլէրի միւնասէպէթիյլէ գուրէնպի սանի Հաճի Ալի պէյ հազրէթլէրի վասըթասը իլէ խարիճի Շահանէյէ արզը ուպուտիյէթ իթմիշլէր իսէ տէ, պայատէ ճաղըլտըղը վէճհ իլէ, պէշինճի հաքէմին ինթիխապը, մուգավէլէլէր վէ պիր տէ բուլ մէսէլէսի մատտէսինէ տօլայը հաքէմլէրին պիր գաչ կիւն սօնրայա Թէխիր էյլէմիշլէր տիր։

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ ՓՕՍԹԱ

Պէրլինտէն չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆա կէօրէ, Իմբէրաթօր Կիյեօմին Բէթէրսպուրկա սէյահաթ իթմէք իւզրէ էլան յուլիսին 13ինտէ Քիէլ տէն վափօրա րաքիպ օլաճաղը, վէ տօնանմանըն գումանտասընը պիզզաթ քէնտիսի տէրէօհտէ իտէճէկի, վէ Պէրլինտէն յուլիս 11տէ հարէքէթ իտէճէկ Քիէլտէ իքի կիւն գալաճաղը մէրվի տիր։

Զար իլէ իմբէրաթօրըն միւլագաթը նէրէտէ վուգու պուլաճաղը էլան մալիւմ օլմայըպ, ճա Ֆինլանտիա սէվահիլինտէ Քիմնէ սէրայընտա վէ ճախօտ Բէթէրսպուրկ գուրպինտէ Բէթէրհօֆ սէրայընտա վուգու պուլաճաղը րիվայէթ օլընըյօր։

Րուսիա իմբէրաթօրը վէ իմբէրաթօրիչասը կէչէն սալը կիւնիւ Ֆինլանտիայա Ագօ ճէզիրէսինէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

Ալէմանիա իմբէրաթօրըն գապուլի իշին Բէթէրսպուրկտա Թէտարիքաթը ազիմէ իճրա օլունմագտա իսէ տէ, հէր իքի սէրայըն ճասըլը պուլընմալարը հասէպիլէ պէօյլէ պիր րէսմը կէչիտ տէսմասա հիչ պիր չէհրայըն իճրա օլունմայաճաղ տըր։

Իմբէրաթօրըն մայէթինտէ բրէնս Պիզմարգ պուլընմայըպ, օղլու գօնթ Հէրպէրթ՝ բէտէրինէ վէքալէթ իտէճէք տիր։

Իքի հիւքիւմտարլարըն՝ Պուլկար մէսէլէսինտէն պահս իտէճէքլէրինէ գանաաթ հասըլ օլմուշ իսէ տէ, Բէթէրսպուրկտա պու պապտէ պիր իթիլաֆ հասըլ օլսա պիլէ, մէսէլէնին ասըլ թէսվիյէսի Աւսթրիանըն խաւիճնէտէ վագըլ օլմայաճաղը՝ Պէրլինտէ աչըգտան աչըգա Թէքէմմինէն րիվայէթ օլընըյօր։

Պուլկար մէսէլէսինէ տաիր Րուսիա Թարաֆընտան Լօնտրա գապինէթօսընա պիր նօթա իթա օլընտըղը հավատիսինի Վիէննանըն Ֆրէմտէնպլաթ իլէ Պէսթէր Լլօյտ գազէթալարը Թէքզիպ իտէրէք, Զար իլէ Ալէմանիա իմբէրաթօրըն միւլագաթընտան էվվէլ պէօյլէ պիր Թէշէպպիւսին վագը օլամայաճաղընը պէյան իտէյօրլար։

***

Ինկիլթէրա գապինէթօսը՝ կէչէն բէնճշէնպէ կիւնիւ բարլամէնթօ ազալարընա Պուլկար մէսէլէսինէ տաիր պազը էվրագը տիփլօմաթիգիյէ Թէվզի իթմիշ տիր։

Էվրագը մէզքիւրէտէ, Ինկիլթէրանըն Բէթէրսպուրկ սէֆիրի Սըր Մօրիէնին՝ Պուլկար մէսէլէսի հագգընտա Րուսիա Խարիճիյէ Նազըրը Մ. տը Կիէրս իլէ կէչէն տէքէմպրըր 17տէ վուգու պուլան պիր միւքեալէմէսի մընտէրիճ օլուպ, իշպու միւքեալէմէտէ Մ. տը Կիէրս՝ Պուլկարլար հագգընտա էյէյիճէ պիր լիսանը Թաճզիրէ պէյանը էֆքեար իթմիշ վէ տէմիշ քի,

«Պուլկարլար՝ կէօյա քի Պուլկարիանըն պիր իմբէրաթօրլուգ իմիշ կիպի տավրանըյօրլար. լաքին վիւճուտ պուլաճագ չէյլէրէ պագմայըպ պիրպիրլէրի պօզաշըլմայա չալըշըյօրլար. Րուսիա՝ Պուլկարլարը գուրթարմագ իշին բարմաղընը պիլէ օյնաթմայաճագ տըր. վէյալը քէնտի պօյունլարընա օլսուն։»

Սըր Մօրիէնին իշպու միւքեալէմէտէն իսթիխրաճ էյլէտիկինէ կէօրէ, Րուսիա՝ Պուլկարիայը սէպէպիլէ Թաճավիւզքեարանէ պիր մուհարէպէյէ կիրիշմէք էֆքեարընտա տէյիլ տիր։

***

Ալէմանիա իմբէրաթօրըն պիրատէրի բրէնս Հանրի՝ սուրէթը րէսմիյէտէ յուլիս ալը զարֆընտա Գօբէնհակ վէ Սթօգհօլմա ազիմէթ իտէճէք տիր։

***

Պէրլինտէքի Թէյչէ Ցայթունկ՝ պէյանընա կէօրէ, Քրիսբինինէ բրէնս Պիզմարգ իլէ գօնթ Գալնօքի վէ Մ. Գրիսբինի արասընտա պիր միւլագաթ վուգու պուլաճագ վէ Ալէմանիա պաշ վէքիլի յուլիս նիհայէթինէ տօղրու չէհրը մէզքիւրէ կիտէճէք տիր։

***

Պիր Ալէման կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, բրէնս տը Կալ՝ Պէրլինտէ իքէն, Ալէմանիա հիւքիւմէթինտէն Ինկիլթէրա իշին պազը ֆէվգալ իմթիյազլար չալըշմըշ իսէ տէ, պու սայ՝ Թէմամը իլէ պօշա չըգմըշ, վէ հաթթա Ալէմանիանըն Բէյրութ-ակ մէճլիսինին քիւշատընտա իմբէրաթօր Թարաֆընտան Ինկիլթէրա ատը պիլէ խատըր օլունմամըշտըր։

***

Պէլկրատտան չէքիլէն պիր Բիւ-Բէր Թէլէկրաֆընըն պէյանընա կէօրէ, գըրալ Միլան՝ գըրալիչա Նաթալիի պօշամագ իւզրէ Սըրպ Սինօտ մէճլիսինէ պիր Թալէպտէ պուլընմըշ տըր։

Ժէնէրալ Բրօթիչ՝ Սըրպիա վէլիահտընըն խանընտան ալըպ Պէլկրատա կէթիրմէք իւզրէ Վիսպատէնէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Տիկէր Թարաֆտան Նէօյէ Ֆրայէ Բրէսսէնին պէյանընա կէօրէ, գըրալիչա Նաթալի Սըրպիա մէթրօբօլիտինէ պիր Թէլէկրաֆ չէքիպ իտէրէք, գըրալըն նէ քիլիսէ վէ նէ տէվլէթ գանունլարընա քէնտիսինի պօշամագա հագգը օլմատըղընը պէյան իթմիշ տիր։

—⁂—

Կիրիտ մէճլիսի ումումիսինին գարարը մուճիպինճէ 60,000 լիրալըգ պիր իսթիգրազ ագտը գըմընտա Կիրիտ հիւքիւմէթի իլէ Պանգը Օսմանի պէյնինտէքի միւզաքէրաթ իսթիմամ պուլուպ, մէզքիւր իսթիգրազ մուգավէլէնամէսինի Թարաֆէյնտէն իմզա իթմիշլէր տիր։

—

Սօֆիատան ալընան մալումաթա կէօրէ, Զարիպրօտ-Վագարէլ պէյնինտէքի իլթիսագ խաթթը՝ էվվէլճէ վէրիլէն գարար մուճիպինճէ կէչէն բէնճշէնպէ կիւնիւ միւվարէթաթը տախիլիյէ իշին քիւշատ օլունմըշ տըր։

—

Եունան գըրալը Եօրկի հազրէթլէրի՝ յուլիսին 10/22ինճի կիւնիւ Բէթէրսպուրկա միւթէվէճճիհէն Աթինատան հարէքէթ իտէճէք տիր։

—

Պիր գաչ կիւնտէն պէրու Իթալիատա Սիսիլեա ատասընտա Մէսինա չէհրինտէ գօլէրա զուհուր իթտիկի շայի օլմագլա, չէհրը մէզքիւր էհալիսի տիւչար Հէյէճան օլուպ, պէյէտիյէ տաիրէսի բիշկեաշհըրտա բաթըրըլը նիւմայիշլէր տախի վուգու պուլմուշ տըր։ Հիւքիւմէթը մահալլիյէ՝ մէզքիւր խասթալըղըն գօլէրա օլմայըպ, տիւկեր պիր նէվի պուլաշըգ խասթալըգ օլտըղընը խոտա իթմիշ իսէ տէ, Թիւրքմէյէ վիւրուտ իտէն խապէրլէրէ կէօրէ, ֆիլհագիգա Մէսինատա գօլէրա զուհուր իթմիշ, վէ պու խասթալըգ ախիրէն Պօմպէյատան 25000 չուվալ պուղտայը համիլ օլարագ Մէսինայա կէլէն պիր սէֆինէտէն սիրայէթ իթմիշ տիր։

—

Միւթէվէֆֆա Ալէմանիա իմբէրաթօրը Ֆրետէրիք՝ վասիյէթնամէսինին պիր ֆըգրասընտա Վիէննատաքի Բարա էյլիսի Մօնթէնեօր Կալիմպէրթ իլէ պիր ճատիճարը գըյմէթտար օլմագ իւզրէ Նէֆսինէ մախսուս սաաթլըն Թէրք ու Թէպշէրու էյլէմիշ տիր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 6 յունիս

Բօլիս հէյէթի՝ գօնթ տը Բարինին պիր մէքթուպլարըն սիլինտէճէ մաթպու նիւսխալէրինի զապթ ու միւսատէրէ իթմիշ տիր։ Պուլսա միւշարիէյհ գօնթ՝ մուհաֆազաքեարան ֆըրգասընա մէնսուպ օլան պէյէտիյէ րէիսլէրինին՝ պէյէտիյէ ախզ ու ռայ մալիյէ իլէ սէրպէստիյէթլէրինի.... պէյնինտէ վուգու յէ վէ մուհաֆազա իթմէքլէրինի մուհաֆիզ րէիսլէրէ իլթիմաս իթմէքտէ պուլընմըշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Էվվէլքի կիւն մէճլիսը խասսը վիւքէլա՝ սուրէթը ֆէվգէլատէտէ օլարագ ինիգատ իթմիշ տիր։

Էվվէլ էմիրտէ Տախիլիյէ Նազըրը Միւնիր բաշա հազրէթլէրինին Թաշթը բիյասէթինտէ Ագիյէ, Մալիյէ, Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նազըրլարը բաշլար հազարաթընտան միւրէքքէպ պիր գօմիսիօն ինիգատ էյլէմիշ տիր։ Գօմիսիօնըն հէյէթը ինիգատընտա Տօյունը Ումումիյէ խարէճի միւտիրի Սէլիմ Մէլհամէ էֆէնտի հազրէթլէրի տախի հազըր պուլընմըշ տըր։

Մուախխէրէն պէր վէճհը մուհարրէր մէճլիսը խասսը վիւքէլա ինիգատ էյլէմիշ, վէ պու մէճլիստէ Խարիճիյէ Նազըրը Սաիտ բաշա հազրէթլէրի իլէ Տախիլիյէ Նազըրը Գազազեան Յակոբ բաշա հազրէթլէրի իլէ Րուսումաթ Էմինի Էտիպ վէ Մալիյէ Նէզարէթի միւսթէշարը Փորթուգալ Միքայէլ էֆէնտի հազարաթը տախի մէվճուտ պուլընմըշլար տըր։

Մէճլիս՝ սաաթ 11տէ տաղըլըպ, պունտա ճարիլէր մալիյէ պազը միւհիմ մէսէլէլէր իլէ իշթիղալ օլունմըշ տըր։

—Կէչէն ճումաա ագշամը Պէօյիւքտէրէտէ բրէնս Րատօլինէ իգամէթկեահընտա պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունտըղը էվվէլքի կիւն ճաղրըլմըշ իսէ տէ, բրէնսըն միւշարիէլէյհ՝ ճումաա ագշամը ումումիյէ Նազըրը Միւնիր բաշա հազրէթլէրի Թարաֆընտան վէրիլէն զիյաֆէթտէ հազըր պուլընմըշ, վէ Րուսիա սէֆարէթինինքի էվվէլքի ագշամ քէշիտէ օլունմըշ տըր։

Րուսիա սէֆարէթինտէ վէրիլէն զիյաֆէթտէ Սատրազամ Քեամիլ բաշա հազրէթլէրի իլէ, Խարիճիյէ Նազըրը Սաիտ բաշա վէ միւսթէշար Սաիտ պէյ հազրէթլէրի տախի հազըր պուլընմըշ տըր։

Զիյաֆէթտէն սօնրա պէօյիւք պիր սուարէ վէրիլէրէք, պազը միւթէպէրան իլէ սէֆարէթ մէմուրլարը հազըր պուլընմըշ տըր։

Տիւն ագշամ տախի բրէնս Րատօլինէ իքրամէն Իթալիա սէֆարէթ խանէսինտէ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունարագ, սիւֆէրայի սաիրէ տախի հազըր պուլընմըշ տըր։

—Միւշիր բաշա Թարաֆընտան իսթիգպալը մալիւմ պուլունան Թէրսանէտէ Թէրսանէի Ամիրէ Թարաֆընտան մէզքիւր էսէրի Մապէյնէ Թագտիմ իտիլմէք իւզրէ հազըր պուլընտըղը, վէ պու կիւն Մապէյնէ Թագտիմ օլունաճաղը իշին էսէրի մէզքիւր Մապէյնէ կէօնտէրիլմիշ տըր։

—Շէօհրէթլի Մազհար բաշա հազրէթլէրի՝ ախիրէն տիւչար օլտըղը խասթալըգտան գուրթուլմագ իշին կէչէն կիւն Թէրսանէի Ամիրէ իլէ պէրապէր Բէյքօզա ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

—Աւրօպա Թէրսանէի Ամիրէ մուավինի Մէհմէտ Նուրի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի՝ Թէրսանէ միւնասէպէթիյլէ քէօբրիւլէրին ինշաաթը իշին Թաճրիպէլէրտէ պուլունմագ իւզրէ պիր գաչ կիւն սօնրա Թէրսանէի Ամիրէ Թարաֆընտան Թագտիմ իտիլմէք իւզրէ ալըգօնմըշ տըր։

—Անատօլու չըմէնտիֆէր խաթթը իշին պէնճշէնպէ կիւնիւ կէլէն միւհէնտիսլէր Մ. Լէվէլ էվվէլքի կիւն Նաֆիա Նէզարէթինէ կիտէրէք, Նաֆիա Նազըրը Զիհնի բաշա հազրէթլէրի վէ միւսթէշարը Մ. Կալան իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր։

Մ. Լէվէլ՝ Մ. Բէսսէլ Թարաֆընտան ինթիխապ օլունան կիւզէրկեահ տէֆաթիրէ Թէտգիգ իտէրէք, վէ հիւքիւմէթը Սէնիյէնին օլ պապտաքի կագէթլարը նէզըր պուլընտըղը չէրայիթը էսասիյէ գարարլաշտըրըլտըղը, պու իթթիֆագնամէ էսասընտա ինշաաթ սարֆ օլունաճագ մէպալիղ իշին գումբանիյանըն 100տէ 7 ֆայիզ ալմագ հագգը Թալէպ վէ Թէտարիք իթմիշ տիր։

—Էվվէլքի կիւն պիլճիւմլէ էճզաճըլար՝ Մաքթէպը Թըպպիյէտէ Թօփլանարագ էճզաճըլար Նիզամնամէսինին 46ընճը պէնտի հիւքմինճէ 3 մահիր էճզաճըլըն էճզաճըլըգ Թըպպիյէ Միւքիյէ ագալըգընա կէօրէ Թայինի ...

Պու սապահ մաթպաաթ միւ... մէճլիսին Պապը Ալիյէ ... Թարաֆընտան Թօփլանըպ ...

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ ինթիխապը հագգընտա տիւնքի Թիւրքչէ ալթընտաքի ֆըգրա օգունմըշ տըր.

«Էրմէնի Բաթրիգլիկի պիր չօգ Թէկալիֆ Շահանէնին ումուրը րուհանիյէսինէ մէրբութ միւբահասէ վէ իւմմիւաթ օլմասընա վէ օրայա տէվլէթ վէ մէմլէքէթին էհէմմիյէթինէ մաղշար օլան պիր զաթըն ինթիխապ օլունմասը լազըմէտէն պուլընտըղընտան, տէվլէթ իլէ Թէպաանըն հիւրմէթ վէ էմնիյէթինի գազանմըշ օլան Պրուսա (Գէր. Բարթողիմէոս Սրբազան) վէ Էտիրնէ (Գէր. Մեսրոպ Սրբազան) մէրխասալարը կիպի ֆէզայիլը ախլագա վէ մէթանէթը ֆիքրիյէ մալիք պիրինին ինթիխապը ինթիյաճաթը հազըրէ իլէ միւթէնասիպ տիր։

«Պինաէնալէյհ հիւսնիւ ինթիխապ վէ ըային իշին Էրմէնի վաթանտաշլարըմըզըն նազարը տիգգաթ վէ պասիրէթի ճէլպ օլընըյօր։»

Քէզալիք պու կիւնքի Թ. Հ-իէթ-Բ.ը տա տախի պու պապտէ պէր վէճհը աթի օգունմըշ տըր։

«Մէքթուպլըն ալտըղըմըզ խապէրէ կէօրէ, Էրմէնի Բաթրիգլիկինէ Պրուսա վէ Էտիրնէ չէհիրլէրինին չիմտիյէ տէկին մէրխասալըղընտա պուլընմըշ վէ տէվլէթ վէ վաթան նօգթայը նազարընտա պիր խայլը խըրտէմատը մէզքիւրէ վէ մէմուհէյլէրի կէօրիւլմիշ օլան էֆէնտիլէրտէն պիրինին էքսէրիյէթը արա իլէ ինթիխապ օլունմագտա խուսուսի միւթէֆէքքիր օլըյօր քի, Էրմէնի վաթանտաշլարըմըզըն պու պապտաքի Թէշէպպիւս վէ ինթիխապլարը հէր հալտէ չայանը Թագտիր վէ մէզար տըր։»

—

Տիւն Խասքէօյտէ Էրեսփոխան ինթիխապը իճրա օլընարագ Հալաճեան Բարսեղ էֆէնտի իլէ Պէրպէրեան Ռէթէոս էֆէնտի էքսէրիյէթը արա իլէ Էրեսփոխան ինթիխապ օլունմըշլար տըր։

—

Միլլէթ մէճլիսը ումումիսի Աթէնագեան Յովհ. Թիրեաքեան էֆէնտի՝ մէճլիսը մէզքիւր ինթիխաբեաղրընըն Թէֆրիշինէ մէմուր գօմիսիօնըն էսամիսի ամիտէ մուհարրէր ապալարընը Բաթրիգխանէտէ ագտը իճթիմա իտէճէքլէրինէ տաիր.

Նուրեան Յովհաննէս էֆ. հազրէթլէրի,

Կիւմիւշեան Յովհաննէս էֆ.
Փափազեան Լեւոն պէյ,
Կիւլպէնկեան Պասրիկ էֆէնտի,
Նորատունկեան Գաբրիէլ »
Հաճեան Անտոն »
Եղեւմտական Տէրուչ՝ Զօպանեան Միհրան էֆէնտի.

Պու կիւնքի ինթիխապ Միլլէթ մէճլիսը ումումիսի ինթիխապեաղրընըն Թէֆրիշի մատտէսի սուրէթը գաթիյէտէ Թէսվիյէ օլընաճագ տըր։

—

Էվվէլճէ իլան օլընտըղը վէճհիլէ, տիւն սապահ Սամաթիա Ս. Սահակ-եան մէքթէպի Սանուց Ընկերութիւնըն ապալարը մէզքիւր ընկերութիւնըն 20ինճի սէնէսի գիյլէթինի իճրա իթմէք իւզրէ Սահակեան մէքթէպի չակիրտանընըն պիր մըգտարը պիրլիքտէ օլտուգլարը հալտէ Ս. Գէորգ քիլիսէսինտէն չըգըպ, մուղրիգա իլէ պէրապէր Ս. Փրկիչ խաստախանէսի գարշընտաքի պաղչէյէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

Ցակոբեան Միքայէլ էֆէնտի՝ հէր նէ գատար գիյնէթը մէզքիւրէյէ իճրաի րիյասէթ իտէճէք իտի իսէ տէ, նամիզաճըղ հասէպիլէ կէլէմէտիկինտէն, Սամաթիա քիլիսէսի քարօզիչի Ցակոբեան Գեր. Տ. Վահան վարդապետըն Թահթը րիյասէթինտէ օլարագ հալտէ Թաամ պաշլանմըշ, վէ սուֆրատա էգսէրիսի գիւքիւր վէ իճրա մէսուտէն հազըր պուլընմըշ տըր։

Զիյնէթ՝ Մէթպուր մուֆախխամըն Բաթրիգհանէյի էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի Նամընա մախսուս օլարագ Թէշէքքիւր խուլմըշ օլան պիր Նազմը ինթիխապ իլէ քիւշատ օլընըպ, պատէհու պէյտէլ Բաթրիգհանէյի էֆէնտիմիզ հազրէթլէրի իլէ Ցակոբեան Միքայէլ էֆէնտի վէ Սահակեան Սանուց ընկերութիւնը վէ սաիրէ իշին մախսուս նութուգլար իրատ վէ Թէպշիր օլընմըշ տըր։ Ցակոբ Ռուբեան էֆէնտի պիր Նութգը պէլիղ իրատ իթմիշ տիր։

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Կէչէն ճումաա էրթէսի կիւնիւ Ազգային միւպաշասաթ իլէ լէթայիֆտէն տախի պահսի օլմագ իւզրէ Սուրհանդակ սէրլէվհասը իլէ պիր րիսալէ նէշր օլունմագա պաշլամըշ տըր։

Մէզքիւր րիսալէնին 52 նիւսխէտէն իպարէթ օլան պիր սէնէլիկի Սթամպօլ իշին 40 վէ ալթը այլըղը 20 ղրուշ օլուպ, Թաշրա իշին մա բօսթա իւճրէթի պիր սէնէլիկի 48 վէ ալթը այլըղը 26 ղրշ. տըր վէ պիր նիւսխէսի 30 բարայա ֆիրուխթ օլունըր։

Րիսալէի մէզքիւրէ իշին մէքթուպ վէ սաիրէ Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ 66 նումէրօլը Ումումի Քիւթիւփխանէտէ սահիպը իմթիյազը Փափազեան Տիրան էֆ. Նամընա իրսալ օլընմագ լազըմ կէլիր։

Սուրհանդակըն միւնտէրիճաթը քէնտի մէզաղ մէսլէքինէ ղայէթ նէֆիս վէ չայանը միւթալէա օլտուղունտան, րիսալէի մէզքիւրէյի էհալիյէ խասսէթէն Թավսիյէ իտէր, վէ սահիպինէ տէ տէվամ վէ մուվաֆֆագըյէթ Թէմէննի էյլէրիզ։

Հ-նդէ Աս-րէ.— Վիէննա Միխիթարեան Միաբանութիւնըն նէշր իթտիկի իշպու րիսալէի մէվգութէնին յուլիս նիւսխասի մէյտանը ինթիշար էյլէմիշ տըր։

ԱԻԵՏԻՍ ԷՖ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ

Ցետ կարճատեւ հիւանդութեան կնքեց իւր մահկանացու կեանքն ի հասակի 81 ամաց, թողլով ի խոր սուգ իւր որդիքն, թոռունքն և ազգականքն որոնք ցաւագին սրտիւ կը հրաւիրեն իւրեանց բարեկամներն և ծանօթներն ներկայ գտնուիլ յուղարկաւորութեան տրխուր հանդիսին որ պիտի կատարուի վաղը, երկուշաբթի 27 յունիս, ժամ ճիշդ 5ին, իւր բնակարանն յենի-գաբու, ուստի մարմինը պիտի փոխադրուի իւր գերդաստանի գամբարանն։

26 յունիս 1888
Յենի-գաբու

ԱՐԷՐԻ ՀԱՊԼԱՐԸ

Արէրի հապլարը էն չէտին խըհալ վէ պասուր խասթալըգլարընը պիր գաչ կիւն զարֆընտա քէօքտէն տէֆ իտէր։ Մէզքիւր հապլարըն խաթիմէսինէ Մէքթէպը Թըպպիյէ Միւլքիյէ Շահանէ մէճլիսի Թարաֆընտան րուխսաթ վէրիլմիշ վէ Տէրսաատէթ վէ մէմալիքը էճնէպիյէ էճզախանէլէրի Թարաֆընտան Թագտիր վէ Թահսին օլունմըշ տըր։

Իշպու հապլարըն ումումի տէբօզիթօսու Գալաթատա Վէյիչ էճզախանէսի օլուպ, չէհրիմիզին պաշլըճա էճզախանէլէրինտէ տախի պուլունըր։

ՍԷՏԱՆՏԱՆ

ԷՎՎԷԼ ՎԷ ՍՕՆՐԱ

49

ՍԷՏԱՆ ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ

Իմբէրաթօր Նաբօլէօն, արթըգ թէսլիմ օլմագլըղա գարարը գաթի վէրմիշ օլուպ, պիր ան էվվէլ տէջչէթլի պիր սուրէթտէ գան տէօքիւլմէսինէ պիր նէթիճէ վէրիլմէսինի արզու էյլէտիկի կիպի, քէնտիսի չախսէն Բրուսիա գրալը իլէ կէօրիւշիւպ բէճա իթտիյինտէ, օրտունըն թէսլիմիյէթինէ տաիր խաֆիֆ չարթլար էլտէ խուէպիլէճէյինի տէ իւմիտ իթմէքտէ իտի.

Թէսլիմիյէթ նիշանը օլան պէյազ պայրաղըն չէքիլմէսի էյլէմիյէթտէն օւաճաղընը մայէթինտէ պուլընան զապիթանա անլաթտըրըլընտա, պունլարտան հիչ պիրիսի էվվէլլէմէք խաթէմէյիպ, նիհայէթ պիրիսինէ գաթիէն էմր իթտիյինտէ իսէ քի իմբէրաթօրըն արզուսը իճրա օլունտը.

Ֆագաթ մարէշալ Մագմահօնըն էրքեանը հարպ րէիսի ժէնէրալ Ֆօր պէյազ պայրաղըն չէքիլմիշ օլտըղընը կէօրիւր կէօրմէզ ճէթիշիպ իչ գալէանըն թէբէսինէ չըգտը, տիրէճը իլէ իրի քէստի, վէ պայրաղը աշաղըյա ալտը.

«Իմբէրաթօր պու օրտունըն տախիլինտէ պիր ֆիրարի տիր. օրտունըն սէրգօմանտանլըղընը թէրք իտուպ պիր թարաֆա չըգտըգտան սօնրա, էօյլէ քէյֆէ մաշա վէ քիմսէ իլէ իստիշարէ իթմէքսիզին օրտույու թէսլիմ էյլէմէյէ հագգը եօգ տըր» տէտի.

Պու հէնկեամտէ ժէնէրալ Լըպրիւն իմբէրաթօրըն հուզուրընա տուխուլ իթտիյինտէն, իմբէրաթօրը միւշարէէյհ ասլա պիր հիտտէթ էսէրի կէօսթէրմէքսիզին չու գատարընը սէօյլէտի.

«Պէյազ պայրաղը նէ° իչիւն աշաղը ալտըլար. պու գատար գան տէօքիւլմիւչ օլմասը քիֆայէթ իթմէտի մի. արթըգ հիչ պիր իւմիտ քէօշէսի գալմամըշ օլան պիր մուհարէպէյի ուզաթմագտան նէ° ֆայտէ հասըլ օլապիլիր. պէյազ պայրաղը չէքտիրտիմ իսէ, տուշմանտան պիր միւթարէքէ թալէպ իթմէք իչիւն իտի. պաշգա նէ° չարէմիզ գալմըշ տըր.»

Ժէնէրալ Լըպրիւն տախի քէմալը նէզաքէթլէ չու ճէվապը վէրտի.

«Հաշմէթլու էֆէնտիմիզ. պույուրտըղընըզ բէք տօղրու տըր. ֆագաթ մուսամէլաթը րէսմիյէտէ պիր գուսուր իթմէմէլիյիզ. էվվէլ էմրտէ սէրգօմանտան պիր մէքթուպ իմզալամալը վէ անը միւնասիպ պիր զապիթէ թէսլիմ իթմէլի. պու զապիթ իլէ պիրլիքտէ պիր տէ թրամբէթաճը, պիր տէ պէյազ պայրաղը թաշըյան պիր իւչիւնճի կիտմէլի տիր. վէ պունլար տուշմէնին րէիսի հուզուրընա չըգըպ մէքթուպը թէսլիմ իթմէլի վէ միւթարէքէյի թալէպ իթմէլի տիրլէր.»

—Բէք ալէա օ տէտիկինի խարալըմ, տէտի իմբէրաթօր.

Ժէնէրալ Լըպրիւն հէման միւթարէքէ մալէպինէ տաիր պիր մէքթուպ գալէմէ ալըպ, պիր թրամբէթաճը վէ պիր տէ պայրագտար իլէ պիրլիքտէ տէրհալ եօլա չըգտը.

Ժէնէրալը մուսաֆիէյն, էրքեանը հարպ րէիսի ժէնէրալ Ֆօրը պուլուպ իֆատէի հալ էյլէտիյինտէ, Ֆօր՝ անըն սէօզլէրինէ գուլագ պիլէ ասմատը. ժէնէրալ տը Վիմֆֆէն տախի Լըպրիւնին քէնտի աթընը սիւրիւպ պայրագտար իլէ պիրլիքտէ տուշմէն խաթթլարընըն թարիգինի թութմուշ օլտըղընը կէօրէրէք, անլէրին արգասընտան խէթիշտի, «վէ պրագըն չու պէյազ բաչավրա բաչչաւրնը, պէն միւթարէքէ գապուլ իթմէմ. պէն միւթարէքէ գապուլ իթմէմ. հարպա տէվամ խաճէքիմ» տէյու պաղըրտը.

Ժէնէրալ Լըպրիւն ասլա գուլագ պիլէ ասմայըպ եօլունա տէվամ էյլէտի.

Գունըն իւզէրինէ, ժէնէրալ Տիւքրօ վէ ժէնէրալ Տուէ տախի իմբէրաթօրըն հուզուրընա չըգտըլար.

Էվվէլա իմբէրաթօրա չըգան ժէնէրալ Տիւքրօ օլուպ, Սէտանըն ահվալինի տէ չու սուրէթտէ նագլ իյլէմիշ տիր.

«Սօգագլար, մէյտանլար, վէ գալէա գաբուլարը, արապալարտան, թօբլարտան, վէ միւզմէհալ օլմուշ օլան պիր օրտունըն հէր նէվի էօտէվաթ գըրընթըլարընտան թըգըլը օլուպ, հէր չէյ թարիֆ օլընամայաճագ տէրէճէտէ գարմագարըշ պիր հալէ կէլմիշ վէ հէր թարաֆա մէյխուսիյէթ չէօքմիւշ իտի.

«Սիլահըզ վէ չանթասըզ պէօլիւք պէօլիւք ասքէրլէր հէր տագըգա գարմագարըշ հալտէ գալէա գաբուլարընտան իչէրի եւիրիւյիւշ իտիպ, բաւթ կէթիրտիքլէրի խանէլէրէ վէ քիլիսէլէրէ սըղընմագտա իտիլէր. Զօգլարը տա գալէա գաբուլարընտա սըգըշըպ ալագ ալթընա կիտէրէք թէլէֆ օլուլար.»

Ֆիլվագը օրթալըգ խանկըն էերինէ տէօնիւպ հէր քէս բաւթ կէլտիքլէրի թարաֆա գօշուշմագտա, պիրիպիրլէրինի էզգըպ տէվիրմէքտէ, քիւֆիւր կինաշ վէ պաղըրըշմալար պաշլարընը ալըպ կիթմէքտէ, վէ պիր չօգլարը տա «խայինլէր պիզի սաթտըլար, ալչագլա՜ր» տէյու խայգըրալար պրագմագտա իտիլէր. վէ խէնիւզտէն բաւլայան թօբ վէ թիւֆէնկ աթէշի տէ ճէհէննէմ սըզլէթինի իքմալ իթմէքտէ իտի.

Զինհարի ժէնէրալ տը Վիմֆֆէն, պէյազ պայրագ ֆիքրին տիրնէժէյիպ խէնիւզտէն մէյտանտան հիւճում արա պաշլամըշ իտի.

Իմբէրաթօր Նաբօլէօն ժէնէրալ Տիւքրօյու քէնտի հուզուրընա կէօրտիւյինտէ, պէյանը թէճճիւպ էտիպ.

—Պէ ճանըմ. նէ° իչիւն էլան հարպա տէվամ օլընըյօր, տէտի.

—Սէր գօմանտան (Վիմֆֆէն) մաղլուպիյէթիմիզի գապուլ իթմէյօր. վէ հալէա օ խուտաաթա տըր քի օրտույու գուրթարմագ գապիլ օլապիլէճէք տիր. «կիճէ գարանլըղընա տէկին մուգավէմէթ տէվամ օլընտըգտա Ալլահ քէրիմ տիր» տէյօր.

—Սիզ քէնտինի՞զ նէ էֆքեարտասընըզ ժէնէրա՛լ.

—Պէնտէնիզէ գալըր իսէ Վիմֆֆէնէ հագգ վիրմէքլիյիմ կէլիյօր. պիզէ էօյլէ տէ օլսու էօյլէ տէ, նիհայէթի պիր թէսլիմիյէթ տէյի՞լ մի տիր, պէյլի պախթըմըզ տա տէօնէր. Սէտան տախիլինտէ պուլընան ասքէրլի տէ տէրհալ թահթը ինթիզամա ալըպ կիճէ գարանլըղընտա պիրտէնճէ տըշարըյա պիր հիւճում իճրասընտա պուլընմալըյըզ.

—Խա՛յր. խա՛յր. ֆայտէսի եօգ տըր, պաղըրտը իմբէրաթօր. արթըգ պիհուտէ եէրէ գան տէօքիւլմէսինէ պիր նէթիճէյի գաթի վէրիլմէլի տիր. ասքէր եօրղուն տըր. նահագգ եէրէ անլէրի գըրմագ եազըգ տըր. սէն չաբուգ պիր մէքթուպ եազ. միւթարէքէ իչին տուշմանտան միւրաճաաթ իթմէքտէն պաշգա չարէմիզ եօգ. հայտէ չաբուգ էթ. վագթ գայպ իթմէյէլիմ.

—Պէնտէնիզ էօյլէ պիր մէքթուպ գալէմէ ալամամ հաշմէթլի՛ւ էֆէնտիմիզ. պախուսուս քի Վիմֆֆէնին պիզի տինլէմէյիպ հարպա տէվամ իտէճէյինի տէ բէք ալէա պիլիրիմ.

Պու հէնկեամտէ ժէնէրալ Տուէ տախի իչէրի կիրիպ, իմբէրաթօր օնա տախի պիր չօգ իպրամլար իթտիյինտէ, նիհայէթ ժէնէրալը մումաիլէյհ մէզքիւր վազիֆէ խիւքիւնի իւզէրինէ ալմայա մէյեալ կէօրիւնտիւ իսէ տէ, իմբէրաթօրըն հուզուրընտան տիշարը չըգտըղընտա ժէնէրալ տը Ֆայլի խախօտ ժէնէրալ Լըպրիւն, «պէօյլէ պիր մէքթուպ եազմագլըղըն, օրտունուն թէսլիմիյէթինէ վազը իմզա իթմէք մէսուլիյէթինի իւզէրի կէթիրմիշ օլաճաղընը» քէնտիսինէ պէյան իթտիյինտէ Տուէ տախի իմբէրաթօրըն արզուսընա կէօսթէրտիյի հիւսնիւ մուվաֆագաթընը կէրիյէ ալտը.

Իշլէր պու րաստէլէրտէ իքէն, պիր տէ ժէնէրալ տը Վիմֆֆէն քէնտի իսթիֆասընը իմբէրաթօրա կէօնտէրտի.

Նաբօլէօն, տը Վիմֆֆէնին իսթիֆասընը ալըր ալմազ իթմէզ, պիրէր պիրէր ժէնէրալ Տիւքրօյը, ժէնէրալ Տուէյի վէ սաիրէյի հուզուրընա չաղըրըպ սէրգօմանտանլըգ մէմուրիյէթինի գապուլ իթմէլէրի իչիւն քէնտիլէրինէ բէք չօգ իպրամլարտա պուլընտը իսէ տէ, պաթմագ իւզրէ օլան սէֆինէնին գափտանլըղընը գապուլ իթմէքլիյէ հիչ պիրիսի րըզա կէօսթէրմէտի.

Իմտի իմբէրաթօր տախի ժէնէրալ Վիմֆֆէնէ տէրհալ պիր մէքթուպ եազըպ իսթիֆասընը գապուլ իտէմէյէճէյի ճէվապընը վէրմէյէ մէճպուր օլտու.

Պու հէնկեամտէ տիւշմէն թարաֆընտան կէլէն գումպարալար, չէհր էմանէթինին պաղչէսինտէ, խասթախանէլէրտէ վէ սօգագլարտա վէ էվլէրին արա եէրլէրինտէ տիւշիւպ բաթլամագտա պաշլամըշլար, վէ խանէլէրտէն պազըլարը տա ալէւ ալըպ չայլը չայլը եանմագտա իտիլէր.

Արթըգ թէրէտտիւտէ մահալ գալմամըշ իտի.

Տէրէճէի նիհայէլէրտէ տարա սըգըլմըշ օլան իմբէրաթօր արթըգ նէ օլուր իսէ օլսուն պէյազ պայրաղըն թէքրարէն քիւշատ իթտիրիլմէսինէ վէ պու տէֆա ասլա աշաղը ալընմասընա գաթիէն գարար վէրտի.

Հէնուզ կիւնէշ պաթմամըշ վէ բարըլ բարըլ բարլամագտա իտի.

Բրուսիա գրալը, պէյազ պայրաղըն պու տէֆա տահա խիւքիւքէթէ թէմէվվիւճ իթմէքտէ օլտըղընը կէօրիւր կէօրմէզ միրալայ Բրօնսար ֆօն Շէլէնտորֆը (չիմտիքի հարպիյէ նազըրընը) վէ պինպաշը Վինթէրֆէլտի նէզտինէ չաղըրըպ, «հայտէ կիտին տուշմէնի տաւէթ իտին քի թէսլիմ օլսուն» տէտի.

Բրօնսար տէրհալ եօլա չըգըպ Սէտան գաբուլարընտան պիրիսինէ վարըտ օլտու, վէ Ֆրանսըզ օրտուսը սէրգօմանտանընը թէսլիմ տաւէթ իթմէյէ կէլմիշ օլտըղընը Թօբի գօմանտանընա պէյան էյլէտիյինտէ, քէնտիսինի տօղրու հիւքիւմէթ գօնաղընա կէօթիւրտիւլէր.

Միրալայը մուսաֆիէյն մէզքիւր գօնագտա իմբէրաթօր Նաբօլէօն իլէ եիւզ պէ եիւզ կէլտիյինտէ գըյասէսի իլէ թէաճճիւպ գալտը. չիւնքի օլ տագիգայա վարընճա գատար Ալէման օրտուսընտա հիչ պիր քիմսէնին խաթըր ու խայալընտան պիլէ կէչմէմէքտէ իտի քի, իմբէրաթօր քէնտիսի տէ Սէտանըն տախիլինտէ պուլընմագտա իտի տէյու.

Թամ Բրուսիալը զապիթին մուվասէլէթինտէ, իմբէրաթօր Նաբօլէօն տախի քէնտի խաթթը տէսթի իլէ Բրուսիա գրալընա խիթապէն եազմագտա օլտըղը պիր մէքթուպը պիթիրմէքտէ իտի քի, մէզքիւր մէքթուպ իլէրիտէ քէսպը նամ իտէճէք իտի.

Միրալայ Բրօնսար, միւզաքէրաթ իչիւն սէլահիյէթի հաիզ պիր զապիթին Ալէման էրքեանը հարպը նէզտինէ իրսալ գըլընմասընը րիճա իթտիյինտէ, իմբէրաթօր Նաբօլէօն տախի օրտունըն սէրգօմանտանը ժէնէրալ Վիմֆֆէն օլտըղընը վէ իսթէնիլէն զապիթին տէրհալ սէվք օլընաճաղընը պէյան իտուպ մուսաֆիէյհի եօլա գօյտու.

Բրուսիալը միրալայ թէքրարէն Թօբի գաբուսընտան տըշարը չըգըպ, իմբէրաթօրըն Սէտանտա պուլընմըշ օլմասը խապէրինի միւժտէլէմէք Բրուսիա գրալընա կէօթիւրմէքտէ օլտըղը սըրատա, ժէնէրալ Բէյլ տախի իմբէրաթօրը միւշարէլէյհին եազմըշ օլտըղը մէքթուպը գրալա թէսլիմ իչիւն արգասընտան եօլա չըգմըշ իտի.

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ՏԵՂԱՊԱՀՔ ԵՒ Տ. ՍԻՄԷՕՆ ՍՐԲԱԶԱՆ ՍԷՖԷՐԵԱՆ

Թողումք առ այժմ նախ քան վճառատուութիւն Ազգային Սահմանադրութեան՝ Կ. Պոլսոյ մեր ժամանակակից Պատրիարքական Տեղապահներուն ցանկն եւ ժամանակագրութիւնն ուրուագրել, այլ բաւականանամք այս անգամ միայն Սահմանադրական Տեղապահներուն ցուցակն ու թուականը հրատարակելով։

1861ին երբ հրաժարեցաւ Սահմանադրական առաջին Պատրիարք Սարգիս Արքեպիսկոպոսն, Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ եւ Արմաշու արդիւնաւոր վանահայր՝ Գեր. Տ. Ստեփաննոս Արքեպիսկոպոս Մաղաքեանն բերուեցաւ ի Տեղապահութիւն Պատրիարքական։

1867ին պաշտօնէն Պօղոս Պատրիարքի հրաժարումէն յետոյ՝ Տեղապահ եղաւ անվեհերն Արիստակէս Սրբազան, (երբեմն Առաջնորդ Ադրիանուպօլսոյ, եւ հոգեւոր ծնողն հոգելոյս Ներսէս Վարժապետեանի)։

1869ին Իգնատիոս տարաբաղդ Պատրիարքի անակնկալ փախճանման յաջորդեց Տեղապահ մաքրակենցաղ Տ. Սերովբեան Կարապետ Ծ. վարդապետը, որ մի եւ նոյն ատեն յինքն ունէր Պատրիարքական Փոխանորդութեան պաշտօնը։

1873ին Խրիմեան Սրբազան Պատրիարքութիւնը թողելն զկնի, Աղաւեան Նիկողայոս կորովաձայն եպիսկոպոսն տեղապահեց, որ յանկարծական մահուամբը՝ մի եւ նոյն պաշտօնը շարունակեց Վարժապետեան Տ. Ներսէս Սըրբազանն։

1884ին Վարժապետեան Ներսէս Զ.ի տարաժամ մահն՝ Պատրիարքական Տեղապահութեան վիճակեցաւ զՊատրիարքական Նախորդ Փոխանորդ Ռուսճուգլեան Գէորգ Ծ. վարդապետն։

Եւ հուսկ ապա, ընթացիկ տարւոյս (1888), Տ. Յարութիւն Վեհապետեան Պատրիարքի՝ Ս. Սաղիմայ Պատրիարքական Աթոռոյն պաշտօնավէս գահակալելովն, երկուշաբթի առաւօտ (յունիս 20) ի Պատրիարքարան գումարեալ Ազգ. Վարչութեան Խառն Ժողովն, խորհրդարանական շրջահայեցութեամբ՝ Պատրիարքական Տեղապահ ընտրեց քուէից բացարձակ առաւելութեամբ, Պատր. Փոխանորդ Ս. Աթոռոյն Երուսաղեմայ, եւ Կրօն. Ժողովոյ երկրորդ Ատենապետ՝ Գեր. Տ. Սիմէօն Սրբազան Արքեպիսկոպոս Սէֆէրեանն։

Ապաքէն, ազգն Սահմանադրական կեանքի ենթարկուելէ ի վեր՝ Պատրիարքական Տեղապահութեան մէջ ամենէն աւելի երկարակեացն ու արդիւնաշատն թէեւ Մաղաքեան Տ. Ստեփաննոս Սրբազանն եղաւ, բայց Ս. Պատարագի յիշատակութեան ատեն՝ անմոռաց Տեղապահ Արիստակէս Սրբազանի անունն ու Նիկողայոս եւ Ներսէս Տեղապահ Սրբազաններուն անուններն միայն յիշատակուեցան, իսկ միւս Տեղապահաց պաշտօնավարութեան ժամանակ՝ Նախորդ Պատրիարքաց անունները, կամ Հրաժարեալ եւ կամ Հանգուցեալ Պատրիարք Կ. Պոլսոյ եւլն. կը յիշատակուէին։

Եւ առա՛ Ազգը՝ Սահմանադրական 28ամեայն թեւակոխած, այս առաջին անգամն է, որ կը պատահի բացառիկ պարագայի մ՚առջեւ, այն է, Կ. Պոլսոյ հրաժարեալ Տ. Յարութիւն Պատրիարքը՝ Ս. Երուսաղիմայ Աթոռոյն Պատրիարք յիշատակել՝ առանց Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան համար պատրաստուած եւ տրամադրեալ Սահմանադրական ուխտն կատարուած լինելու։

Իսկ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքական Աթոռոյն անունը՝ բոլորովին անյիշատա՞կ պիտի թողուի, թէ չորեքշաբթի օրն՝ Մայր-Դիւանի կողմանէ գրաւոր մատուցեալ ինչ ինչ նկատողութեանց, եւ այս առթիւ ներկայացեալ եկեղեցական պատգամաւորութեան վերայ, Նորընտիր Տեղապահի անունը պիտի չյիշատակուի ի մէջ Ս. Պատարագի, մինչեւ որ Գեր. Տեղապահ Սրբազանի պաշտօնը վաւերացնող Կայսերական պույրուլթուն ի Պատրիարքարան չհասնի։

Թո՛ղ Ազգ. Վարչութեան Կրօն. Ժողովը՝ Նորընտիր Տեղապահին արժանաւոր գնահատումը պաշտօնապէս ճշդելու վճռէտ լինի, եւ մեք փութամք աստանօր ի վեր բերել Նորին Սրբազնութեան կենսագրական մէկ քանի լուանիշ գծերը, որոց ի մօտոյ ուսումնասիրելու եւ իրազեկ լինելու պատիւն ունեցած եմք,

Գեր. Տ. Սիմէօն Սրբազան 1827ին Նիկոմիդիոյ գաւառին Կըլըճ գիւղաքաղաքը ծնած եւ 1850ին Ս. Երուսաղիմայ միաբանութեան մէջ մտած է։

Ս. Սաղիմայ առաքելական Աթոռոյն մեծագործ Յովհաննէս Պատրիարքէն 1853ին սարկաւագ, եւ երկու տարի ետքը վարդապետ ձեռնադրուած է։

Աւելորդ չեմ համարիր յիշել թէ՝ Նորին Գերապատուութիւնը՝ հոգելոյս ծնող—Պատրիարքին մօտ գործօն դեր կատարած, եւ նորին խղճմիտ եւ հաւատարիմ գործակատարն եղած է։

Ս. Երուսաղիմի մէջ՝ 1855—59, չինուածապետութեան եւ հանդերձապետութեան պաշտօններ վարած է։

1859—60՝ ի Յոպպէ տեսուչ եղած, եւ 1861—62 Միաբանութեան Տնտեսական խորհրդոյ անդամակցութիւն ըրած է։

1864ին Ս. Երուսաղիմայ Պատրիարքական Փոխանորդ ընտրուած եւ ի Պոլիս եկած, եւ մինչեւ 1869 շարունակած է։

1866ին Տ. Տ. Գէորգ Դ. Կաթողիկոսին հետ մինչեւ յէջմիածին ուղեկից եղած, եւ 1867ին եպիսկոպոսութեան աստիճան ընդունած է։

Ս. Երուսաղիմայ վանուց ի Ռուսաստան ունեցած կալուածոց համար՝ Բէթէրսպուրկ եւ այլուր ճանապարհորդութիւններ ունեցած է։

1869ին Ազգ. Կեդր. Վարչութեան եւ Ս. Յակոբեանց Աթոռոյն կողմէն երջանկայիշատակ Տ. Իգնատիոս Սրբազանի հետ վանուց կալուածական խնդրոյն կարգադրութեան համար մայրաքաղաքէս ի Գահիրէ գնաց, եւ անտի Նորին Գերապատուութիւնը գործը լրացնելով յԵրուսաղէմ վերադարձաւ, ուր կըսուի թէ՝ աշխատակցութեամբ Մասնաժողովոյ մը՝ իւրաքանչիւր պաշտօնատանց յարմար հրահանգներով ելեւմտացոյցներ պատրաստեց, որ եղաւ սկիզբն բարեփոխութեանց վանուց հաշուական դրութեան։

Այս միջոցին էր որ Գեր. Սիմէօն եպիսկոպոս՝ Ս. Երուսաղիմայ երեք ընդունակ եւ մտացի սարկաւագներն ի Պոլիս յղեց ուսումնին կատարելագոր-

---

(243)

ՄԷՃՆՈՒՆԷԼԷՐ ԹԱՊԻՊԻ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ԳԸՍՄԸ ՍԱԼԻՍ

1

Տիմէք աչգ ու սէվտա՝ Մատմազէլ Պալթիւսին սէպաթ ու գարարընա հիչ պիր կէվշէքլիք կէթիրմէմիշ իտի. Բավլա պիր տագիգա պիլէ քէնտի մագսատը ասլիսինի, եանի ինթիգամ գարարընը ֆիքր ու վիճտանընտէն տուր իթմէմիշ իտի.

Ֆապրիս՝ քէնտի հէյէճանընը թէսքին իտէրէք, կէօյա ֆիւթուրսըզ վէ թապիի պիր թարզտա տէտի.

—Տիմէք, սէվկիւլիւ Բավլամ, էլան Ժաննըն՝ սիզին գարարընըզըն իճրասընա պէօյլէ պիր մուավէնէթի օլաճաղը էֆքեարընտա՞մըսընըզ.

Բավլա.—Էլան օ էֆքեարտայըմ, էվվէլքինտէն տահա զիյատէ օ էֆքեարտա պուլընըյօրըմ . . . Ժաննը էյի օլտըգտա, էթրաֆըմըզը ինհաթա իտէն գարանլըղը տէֆ իտուպ, պիզի այտընլըղա չըգարաճագ տըր . . . Իչթէ պունըն իչիւն Նիւ-Եօրգտա Մ. Տըլարիվիէրէ եազտըմ քի, Ժաննըն պուլընտըղը էերի թէլէկրաֆլա պանա պիլտիրսին . . . Լաքին պունը եազմատը.

Ֆապրիս.—Էօյլէ պիր մէքթուպ ալտըղ իթմէտիք . . . Մէքթուպունուզ շիւպհէսիզ պիզիմ հարէքէթ՝միզտէն սօնղրա վիւրուտ իթմիշ օլմալը տըր . . . Լաքին տայըմ պու սըրրը քիմսէյէ սէօյլէմէք իսթէմէտիկինի սիզէ քի՞մ անլաթտը . . . Ժաննըն տէլի օլտըղընը սիզէ քի՞մ սէօյլէտի . . .

Բավլա.—Տօգթօր Ժօրժ Վէրնիէ . . .

Ֆապրիս.—Օ՞ նասըլ տույմուշ.

Բավլա.—Պուլա՞մայօրմըսընըզ.

Ֆապրիս.—Խայր . . . Պունտա հալլ ու թապիրի միւշքիլ պիր մուամմա վար.

Բավլա.—Էօյլէ իսէ տինլէյինիզ, սէօյլէյիմ . . .

Պունը տինլէրէք Բավլա Պալթիւս՝ քէնտիսինին Ժօրժ Վէրնիէյէ վագը օլան իլք միւլագաթընը, Մըլէօնտէ Կրան Սէրֆ օթէլինտէ մէնհուս պիր մէնզարէտէն տօլայը չըլտըրմըշ օլան պէտպախթ գարընըն Մատամ Տըլարիվիէր օլտըղընը անլատըգտա իսթիղրապը աղլէմէսի, պէյհուտէ թէհարրիյաթլարընը, պիր խասթախանէ իշլէթմէք թէսավվուրընը, Օթէօյլաէքի խասթախանէնին միւպայէասընը, Էտմէ իլէ վալիտէսինի օրատա պուլարագ քէնտիսինին իլէ Ժօրժըն սէվինճինի, տօգթօրըն՝ Ժաննը էյի իտէճէյինէ գանաաթ հասըլ իթտիկինի, վէ խտամ օլընմասըյլա ագըլնը գաչըրմասընա սէպէպ օլան ատամըն իսմինի մէրգումէ Ժաննըտան էօյրէնիպ պու սուրէթլէ Ֆրէտէրիգ Պալթիւսին ասըլ գաթիլինի օրթայա չըգարմաղա մուվաֆֆագ օլաճագլարընա քէնտիսինին (Բավլանըն) իլէ Ժօրժըն շիւպհէսի օլմատըղընը աճէլէ պիր թարզտա Ֆապրիսէ նագլ ու հիքեայէ իթտի . . .

Ֆապրիս՝ պու հիքեայէյի տինլէտիկի սըրատա, կիւճ հալ իլէ տիգգաթ իտուպ, լաքին սաքին վէ ֆիւթուրսըզ պիր թավրտա պուլընապիլիյօր իտի.

Ֆապրիսին րէնկի աթըպ վիւճուտը թիթրէմէքտէ, գալպի վագթ վագթ չարբմագտա վէ գանը տամարլարընտա պուզ քէսիլմէքտէ իտի.

Մատմազէլ Պալթիւս՝ հիքեայէսինէ խիթամ վէրտիքտէ, տօգթօր Վէրնիէ տէտի.

—Բէք չօգ չէյ չէքտիք, բէք չօգ տէֆա իւմիտսիզ պօչա չըգտը . . . Համթա պիր արա Ժաննը պուլմագտան մէէյուս օլուպ, անտէն վազ կէչէճէք տէ օլապիլիր տէտիք.

Ֆապրիս.—Սահի՞հ մի . . . Տիմէք էլինիզտէ պիր իզ ուճու՞ մը վար իտի.

Ժօրժ.—Եօգ ամմա օնըն կիպի պիր չէյ իտի . . .

Ֆապրիս.—Նէ° կիպի . . . պիր նիշանէ՞ մի . . . պիր չահի՞տ մի . . .

Ժօրժ.—Իսթէր նիշանէ, իսթէր չահիտ սայընըզ, գաթիլին ճինայէթը մէզքիւրէյի իճրա իթմէք իչիւն գուլլանտըղը րէվօլվէրի տիմէք իսթէյօրըմ.

Ֆապրիս՝ հէր նէ գատար քէնտիյի թութմագ իսէ տէ, էօյլէ կիպի պէմպէյազ քէսիլտի վէ աղ գալտը քի պայըլաճագտը.

Մէրգում տէլիգանլը կիւճ հալ իլէ վէ պօղուլուգ պիր սէտա իլէ տէտի.

—Պու րէվօլվէր սիզտէ՞ մի . . .

Ժօրժ.—Էվվէթ . . .

Ֆապրիս.—Տիմէք տիկէր մէվատտը մուգնիա վէ միւսպիթէ իլէ պէրապէր պու րէվօլվէր՝ մահքէմէնին էվրագ տաասընա թէսլիմ օլը°նմամըշ մը իտի.

Ժօրժ.—Օրատա իտի, լաքին Մըլէօնտէ Ճիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումումիսի՝ րէվօլվէրի նէ չէյ իչիւն գուլլանմագ իսթէտիկիմի սիլտիկիմտէն, անըն պիզէ թէսլիմ օլընմասընը էվրագ տաասընա էմր իթմիշ իտի . . .

Ֆապրիս.—Նէ° չէյ իչիւն գուլլանաճագ իտինիզ . . . իւմիտինիզ նէ° իտի,

Ժօրժ.—Իւմիտիմ՝ րէվօլվէրի սաթան սիլահճըյը իտի, քիմէ սաթտըղը օլտըղընը օ պիլէպիլիր իտի . . . Սիլահըն գունտաղընտա էվվէլ պիր արմա վար իմիշ, լաքին չիմտի եօգ, պունը ճինայէթ մահքէմէսի թասթիգ իթտի . . . Պու արմատա էլպէթթէ պիր իսմին իլք հուրուֆաթը վար իտի, հէքքաքըն պուլմագ իւմիտինտէ իտիմ . . .

Ֆապրիս՝ նէֆէսի քէսիլէրէք.—Էյ սօնղրա° . . .

Ժօրժ.—Սօնղրասը, էլտէ օլան իբ ուճու պիր չէյէ խարամատըղը գօրտու . . . Սիլահճը՝ 1870 սէնէսինտէ մուհարէպէ էսնասընտա բէք չօգ րէվօլվէր սաթմըշ օլտըղընտան, օլ պապտէ պանա հիչ պիր մալիւմաթ վէրէմէյօր իտի . . . Թաճգիգաթըմ պէօյլէճէ թա պաշլանկըճընտան գալա գալտը . . .

Ֆապրիս՝ նէֆէսի ալըպ զօրաքի կիւլիւմսէյէրէք.—Սէվկիւլիւ Բավլամ, տամարլարըմտա հասըլ իթտիկինիզ աթէշը ինթիգամ պիր աղ քէսալը սիւքիւնէթ իթմիշ իտի, լաքին չիմտի էէնիտէն ալէվլէնիյօր . . . Պէն տէ չիմտի սիզին կիպի սէրիան մէյտանա չըգմասընը իսթէյօրըմ . . . Պէն տէ սիզինլէ սարֆը իգտիտար իթմէյէ հազըրըմ . . . Իմտի էմր իտինիզ վէ պէնի իսթէտիկինիզ կիպի գուլլանընըզ.

Բավլա.—Թէշէքքիւր իտէրիմ, Ֆապրիս . . . սիզին մուավէնէթ իտէճէկինիզի պիլիր իտիմ . . .

Ֆապրիս.—Հիչ շիւպհէ իթմէտինիզ, տէյի՞լ մի.

Բավլա.—Պիր տագիգա պիլէ շիւպհէ իթմէտիմ.

(Տէվ-ի)

ծելու համար, որք վերադառնալով յերուսաղէմ վարդապետ ձեռնադրուեցան եւ կարեւոր դերեր կատարեցին անդ։

1871ին վերջերն՝ Նորին Գերապատուութիւնը Ագգ. Կեդր. Վարչութեան կողմանէ պատուիրակ կարգուեցաւ՝ Սոյ կաթողիկոսութեան կնճռալից խնդրոյն համար, եւ ի Կիլիկիա ուղեւորելով՝ Ամեն. Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոսն ընտրութիւնը կատարեց. եւ անտի դառնալով յերուսաղէմ, երկու տարի մնաց անդ, եւ անդուլ աքնութեամբ աշխատելով՝ յաջողեցաւ վանքին 1866-72 հաշիւներն հանել։

Ց՝ Երուսաղէմ անցուցած սոյն շրջանին մէջ՝ Մարանութեան Ընդհ. Ժողովոյ Ատենապետութիւնը վարեց 1872-74։

Մի եւ նոյն ատեն նաեւ տեղւոյն Տնտես. Խորհրդոյ կանգնակցէր երկրորդ անգամ, 1872—74։

Եւ ապա Ս. Երուսաղէմայ Պատրիարքական Փոխանորդ ընտրուելով՝ Կ. Պոլիս եկաւ 1874ին, որ մինչեւ ցարդ կը պաշտօնավարէ, վարելով համանգամայն ազգային զանազան պաշտօններ։

Փոխանորդութեան սոյն երկրորդ շրջանին մէջ Եալովայի ագարակին համար շատ աշխատութիւն տարաւ, մինչեւ որ այսօրուան վիճակին վերածեց։

Յետոյ, Աղեքսանդրիայ Ծանուցեալ վանքապատկան ընդարձակ գեանի խնդրոյն համար յԱլեքսանդրիա ուղեւորեցաւ, եւ փոխադարձ իրաւախոհութեամբ գործն անոյշ տեղը կապեց։

Այս ատեններն Ագգ. Վարչութեան կողմանէ Ասլանեան Ստեփան փաշան յատուկ պատուիրակութեամբ յերուսաղէմ գացած լինելով Գեր. Տ. Սիմէոն Սրբազան՝ Աղեքսանդրիայէն յերուսաղէմ երթալու սախպուեցաւ, ազգային պատուիրակին՝ անձամբ անձին Սաղիմական գործոց Նիստամբ բացատրութիւններ տալու համար։

Եւ վերադառնալով ի Պոլիս, 1879ին, վարչական պաշտօնական գրութեան ժամանակ՝ կրօնական գործոց խորհրդական ընտրուեցաւ հանգուցեալ Տ. Ներսէս Պատրիարքի հրաւիրմամբ, որ միշտ գնահատած էր Նորին անվարձ խորհրդականութիւնն, ուստի եւ զանազան յանձնաժողովներու նախագահ եւ անդամ կարգած էր զնորին Գերապատուութիւնն։

Գեր. Սէֆէրեան՝ երկար ատենէ ի վեր, Ազգ. Երեսփոխանական Ժողովոյ մէջ աշխոյժ ունի, եւ իրեն համար միշտ չափաւոր եւ լաւի ուղղութիւն մը գծած է։ եւ 1883ին, ինչպէս նաեւ ընթացեալ եղանակիս մէջ ալ Կրօն. Ժողովոյ անդամ ընտրուած, եւ ընդ երկար ի մայրաքաղաքս Ս. Երուսաղէմայ Պատրիարքական փոխանորդութեան մէջ կատարած փափուկ պաշտօնավարութիւնը չատերէն սիրուած եւ գովուած մնալով, Ազգ. Վարչութիւնն, ի նշան իւր գնահատութեան, Պատրիարքական Տեղապահութեան բարձր պաշտօնով վարձատրած է Ն. Գերապատուութեան երկարատեւ փորձառութիւնը։

Ա. Ց. Ա.յվազեան

ԹԻՒՃԱՌԻՅԼ

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը կազէթասընտա պէրվէճէը աթի օգունմըշ տը։

Իճալը անվալ

Պու հաֆթա զարֆընտաքի մուամէլաթը թիւճարիյէմիզ տուրկուն պիր հալտէ տիր։ Տէրսաատէթէ կէլէն եռամեայ պուղտային մըզտարը՝ անճագ 20,000 քիլէյ պալիզ օլուպ, սամթրլան մըզտար իսէ 60,000 քիլէ տիր։

Կիրդա վէ Ազիսա պուղտայընտան պու հաֆթա զարֆընտաա 20,000 քիլէ վիւրուտ իտուպ, հալ պու քի, 50,000 քիլէ սամթրլմըշ տը։ Ֆիյաթնա հիչ պիր թէպէտտիւլ հուսուլէ կէլմէմիշ տիր։

Ունմէվրուտաթը 3000 չուվալա վարմըշ, վէ պու հաֆթա զարֆընտա 2000 չուվալը սամթրլմըշ տը։

Իսրաճաթի մահսուլաթընա կէլինճէ, կէրէք պուրատա վէ կէրէք Լօնտրատա թիֆթիք բիտացասընտա օլտրգճա կէրմիյէթ վար իսի։ Պու հաֆթա բիտացմըշտա 13—14½ ղր. արասընտա 400 պալեա սամթրլմըշ տը։ Լօնտրատա պու մալին ֆիյաթը 11½—12½ բէնս արասընտասը։

Եուն ֆիյաթը՝ կէչէն հաֆթաքի կիպի տարմա պիր հալտէ պուլմը յօր։ Կէրէք Իգվիր վէ կէրէք Լիվրբուլտա բիտացա սիրիւնէթտէ տիր։

Գօյա հագզընտա մուամէլաթ՝ եէնի մահսուլ իւզէրինէ տէվամ իտ. քաէ տիր։ Մահսուլ մէրբէզէրին տէ քիլօկրամը լիրա 108 ղրշ. տան 11-12 ղրշ. ա գատար սամթրլմագտա տը։

Պու հաֆթա զարֆընտա 100 պալեա բամպուգ վիւրուտ իտուպ, պունտան 50 պալեասը սամթրլմըշ, վէ Իզմիրէ ֆիրուխթի իտիլէն մըզտար՝ 180 պալեայա վարմըշ տը։

Ամիսն թիճարէթի պուրաճա բէք սիրիւնէթտէ տիր։ Իզմիրէ պու մահսուլ հաղզընտա օլտրգճա կէրմիյէթ հիւքմ սիւրմէքտէ տիր։ Եկին միւվարէտաթընտան օլարագ պու հաֆթա չէհրիմիզէ 65 սանտրղ վէ Պալըքէսէր միւվարէտաթընտան տիկէր 5 սանտրղ վիւրուտ իտուպ, ֆագաթ պու միւվարէտաթըն էքսէրիսի՝ միւսայիտ վագթտա թօրլամասընտան, ֆէնա հալտէ տիր։

Թալը մուամէլաթը բէք ճիւղի օլուպ, պու հաֆթայընդ թիճարէթի բէք սաքին պիր հալտէ իրթամ պուլմուշ տը։

Իսբիրթօ ֆիյաթը՝ տայմա արթմագտա տը։ Պու թէզայիւտը ֆիյաթի՝ բօմ իւզէրինտէ տաիսի հուսուլէ կէլէրէք, պու հաֆթա զարֆընտա լիրաի Օսմանի պաշընա 2½ կայօն դաղանրլմըշ տը։

Գահվէ պիլաքիս 100 դրյէտէ եարբմ լիրա թէնէկզիլ իրթմիշ օլուպ, պու իսէ եէնի մահսուլը պէրէքէթի օլմասընտան իլէրու կէլմիշ տիր։

* *

Տէրսաատէթ Թիճարէթի Օտասը բէհի սաատէթլու Ազարեան Արխատակէս էֆէնտի հաղրէթլէրի՝ պու սէնէ Ազէմանիանըն Գօյնիա չէհրինտէ պաղչէվանլըղա տաիր քիշատ օլընճագ սէրկիի ուժմիտէ Օսմանը չէպէսինին Իսանդիմի հաղզընտա Թիճարէթի վէ Նաֆիա Նէզարէթը ճէլիլէսինտէ իճրա օլունմագտա

—Մէջթէպը Սուլթանի խթիհանը կէչէն ճումա կիւնիւ խիթամ պուլուպ, պու սէնէ 25 չակիրտ էքմալը թահսիլ չահատէմնամէսի ախղ իթմիշէր տիր։

Մէջթէպը մէգպուրին թէվգիի միւքեֆաֆի բէսմի՝ կէլէճէք բէնճէնպիհ կիւնիւ իճրա օլընաճագտըր։

—Սաոէրնտէ օգունարընընա կէօրէ, կէչէն ճումա կիւնիւ սաաթ 8 բատէլէրինտէ Սիրքէճի իսքէլէսի բիչկեահրնտա պիր սանտալ տէվրիլէրէք տէբունինտէ պուլընան 4 քիչի՝ զարգ ու նապէտիտ օրմուչար ըմիշ։

—Պօղազ իչինտէ Սիթէնեատա խալամ մէջթէպկինն մուալլիմի՝ կէչէն կիւն տէրսինի պէլլէյէմէյէն պիր գրզ չակիրտի գարանլըգ վէ խարապ պիր տօլապա հապս խոռպ, մէզպուրէ գարանլըգտան վէ պէօճ՛րլէրտէն գօրզ արագ ֆէբեատ իթմէսի իւզերինէ պակկն պիր հալտէ տրչարը չրգարելլպ խանէսինէ կէօնտերիլմիշ վէ օ ագչամ եիւզիւ կէօզիւ չիչէրէք պիր իքի կիւն սօնրա վէֆաթ իթմիշ տիր։

Սաոէրէն կազէթասը՝ պու իղանսըզ մուալլիմին տուչարը միւճազաթ օլմասընը թալեպ իստէյօր։

—Կէչէն ճումա կիւնիւ Պէյօղլընտա Թէքքէ եոգուչընտա Թէքսանէ ասքէրի գըյաֆէթինտէ պիր չախ՝ վալիտէսի իլէ պէրապէր կիթմէքտէ օլան 13 եաչընտա պիր չօճուրլըն սաաթինը գարմրշ օլմաղա, ճէսուր գատրը՝ տէրագապ խրրոր զրն իւզերինէ ամբլըպ սաաթը թմամուչ վէ գօրտօն գօրմուչ իսէ տէ, օ արա էթրաֆտան բօյիս լէր եէթիշէրէք խապիրը մէրգումը թուլթուպ Գալաթա Սէրայընա կէօթիրմիշլէր տիր։

—Պէյօղլընտա Թագսիմ ճիվարընտա քէֆին Ֆրանսրդ խասթախանէսինն միճէտտէսէն ինչաբ զրմ նընտա Ֆրանսատա Ժիֆար իսմինտէ պիր սահիպ խայրաթրն պավարյէթնամէ թէրը իթմիշ օյորդը մէպալիը քիւլիյէտէն 400,000 ֆրանգ իֆրաղ վէ թախսիսինէ Ֆրանսա հէյէթը վիւքէլաբնճա գարար վերիլտիկի՝ կէչէն ճումա կիւնիւ Բարիզտէն ալընըպ նէյը օլընան պիր թէլէկրաֆտան անկայընմը տը։

Ադրդմը մալիմաթը խուսուսիյէյէ կէօրէ, Թագսիմէքի Ֆրանսրդ խասթախանէսի իլէ իթթիխալինտէ պուլընան մաղազալար սաթըրպ, հասը օլաճագ մէպկաղ տախի եէնի եաբըլաճագ օյան խասթախանէնին ինչասընա թախսիս դըրընճագ տը։ Էսկի խասթախանէ մահալի՝ Թագսիմ ճատտէսի իւզերինտէ պուլընըպ խալը վասի օլորդընտան, 15,000 լիրա վէ պէլքի տէ տահա զիյատէ թուլթաճաղը թախմին օլընը յօր։

Եէնի խասթախանէնին եաբըլաճաղը մէվգի հագդընտա հէնուզ պիր գալար վերիլմէմիշ իսէ տէ, Բանկալթի ճիվարընտա եախատ Նիշան թաշընտա մինասկա պիր մէվգիտ ինչասը թասավվուր օլընը յօր իմիշ։

Շէհրիմիզ Ֆրանսա սէֆիրի գօնթար Մոնթէպելլօ վէ խուսուսա զէվճէսի գօնթէս տր Մոնթէպելլօ պու պայտէ ֆէվգէլաղէ հիմմէթ ու զարլեթի իթմէքտէ իմիշլէր։

—Եանեա վիլայէթինտէ էրկէրինէն իչար օլընտրընա կէօրէ, յունիսին 16նը կիւնիւ 15 հայտուտան միւրեքքեպ պիր չէթէ՝ Գաոը Զէյմէ նամ մահալտէ պիր եօլը քերվանը վուրուպ, եօլճրարը թէքիլ սէրվէթի օլան 800 լիրայը զասպ իթմիշլէր տիր։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

ԸՆԴՀ. ՔՆՆՈՒԹԻՒՆՔ ԱՄԱՎԵՐՋԻ

27 յունիս—1 յուլիս

27 յունիս երեքշաբթի.—Բնական գիտութիւն։

28 յունիս երեքշաբթի.—Կրօնագիտութիւն եւ Թուրքերէն։

29 յունիս չորեքշաբթի.—Անգղիերէն, Գաղղիերէն եւ Աշխարհագր։

30 յունիս հինգշաբթի.—Հայերէն, Աղգ. և Ընդհ. պատմութիւն։

1 յուլիս ուրբաթ.— Համարողութիւն և Ուսողութիւն։

Քննութիւնք, գրաւոր և բերանացի, կը սկսին առաւօտեան ժամ 2-ին և կը տեւեն մինչեւ 10։

Կը հրաւիրուին Պատ. ծնողք և ամէն ուսումնասէր ազգայինք իւրեանց ներկայութեամբ խրախուսել զաւակերտութիւն Կրթարանիս։

Հիմնադիր—Ցնօրէն
Յ. Դոբրէն

23 յունիս 1888
Օրթաքէօյ 2—2

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՄԻ

Իլան

Իտարէի Մախսուսէնին Արլանթէ նամ վաքօրը՝ չէհրը հայրն 27նճի բազար երթէսի կիւնիւ Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ, էմնաի բահտէ Զանեագալէյէ Իզմիրէ ուղղայարագ գանալ թարիգիլէ տօղրու Եանպուդ վէ ձիստէյէ ազիմէթ իսէճէլի իլան օլունուր։

21 հաղիրան 1888 5—5

ՐՈՒՄԷԼԻ ՇԷՄԷՆՏԷՖԷՐԼԷՐԻ

Իլան.

Ալաֆր. յուլիսին 15ինտէն իթիբարէն Սթամպօլ-Սարամպէյ-Եամպօլու-Տիրէադաճ խաթթլարը իւզերինտէ միւխթէլիֆ մալլար իրսալաթը իչիւն 20 նումէրօրը թարիֆի մախսուսէյէ պիր իլավէ զամ օլունաճագտըր։

Իչպու իլավէ՝ պալատէ զիքր օլընան սթասիոնլարը քեֆֆէսինտէ նիսպէտի 20 բարա ֆիրուխթ օլունմագտա տրը։

ԻՇԼԷԹՄԷ ՄԻՒՏԻՐԻՃԷԹԻ

6 յուլիս 1888
Սթամպօլ

ՏԷՆԻԶ ՀԱՄԱՄԱԼԱՐը

Գատրքէօյ՝ հէր քէսին արզու իթտիկի եազրդ պիր մահալ օլմաղա եիւզ թուսմուչ օլուպ, պալատսուս պիր խալի սէնէլէրտէն պէրու օրատա ինչա իտիմէքտէ օլան տէնիզ համամիարը սայէսինտէ հրֆզ իւլ սըհհէ նօգթատի նազարընճա գարիյէի մէգթուբէիչպու չէօհրէթթէ նակլ օլմուչ տրը։

Պու սէնէ եազլրդա չրգամայան պիր չօգ ֆամիլիալար՝ Գատրքէօյ վէ Հայտար-Բաչա կիպի միւֆերրիհ մահալլերին եազընըրընտան պիրիսթիֆատէ հէր կիւն կիտիպ կէլէրէք տէնիզ պանեօսը իստէպիլիրլէր։ Եօլ 20 տագրարդ պիր մէսաֆէ օլուպ, դայէթլէ ֆէրահֆէզա տրը։

Բահաթ վէ թէմիզլիք ճիհէթինճէ խօշնուտիւթթր ումումիյէի ճէլպ իթմէք վէ պիր կէօնա գուսուր օլմամագ իւզրէ համմամ սահիպլէրի՝ թէտտարկը լազմէ իթթիխազ իթմիշլէր տիր։ Էհայիթ գօլալրդ օլմագ իւզրէ Իտարէի Մախսուսէ՝ թարիֆասընա իքի վաքօր սէֆէրի տահա իլավէ իտէրէք, պունդն պիր սէֆէրի՝ սաաթ 7տէ քէօբրիւտէն տօղրու Գատրքէօյիւնէ, վէ տիկէրի՝ սաաթ 8.15տէ քէօբրիւտէն Հայտար Բաչա վէ Գատրքէօյիւնէ վագը օլաճագ տրը։

ԿԻՒՆԼԻՐԻՒ ՊԻՐ ՆԱՍԻՀԱԹ

Հէր քէս՝ սրհհէթի մուխթէլլ օլմամագ իչիւն գարաճիյէրտէ սաքիրա թօքլանմասընա միւսաատէ իթմէմէյի տիր։ Իմամ Տօքթոր Հայրէտին Դէնոր Ամերիկան հոպլարը՝ խասէթէն գարահիյէրի թէմիզլիմէք իչիւն թէրթիպ օլընմըշ տը։ Մէգթուբիր հապլարին եուսուլմասը բէք գօլայ օլուպ, պիր թէրթիպ իչիւն պիր ատէտի քիֆայէթ իտէր։ Հէր պիր գուրթուսա 20 հապ մէվճուտ տը։

Գալաթատա Տէյիրմէն խանընտա 9 նումէրօտա վագը էճզա տէրօղլիթօսընտա Հայրէտ հոպլարը տէյտո սիւմալ իտիրնիպ։

Թաշրալարտան 10 զրուչըրդ բօսթա բուլուս կէօնտերիլտիկի հալտէ՝ մէգթուբիր հապլարտան պիր գուրթու կէօնտէրիլիր։ Գալաթատա Գարաքէօյ ճատտէսինտէ 33 նումէրօտա վագը Անթրբրօ Ֆարմասէօթիք նամ էճզախանէյէ միւրաճաաթ օլունա։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 7 յուլիս

Ինկիլ. էսհամը ինկ. Լիր.	099-9/16
Օսմ. էսհամը աչքլաը	14-15/16
» » գարանը	15-
» » Սէրի Ա	25-
» » » Պ	15-1/8
» » » Ս	14-3/4
Օթօման 1871	85-1/4
Օսմանլը Պանգասը	11-1/8
Ռուսիա խթիգրադը	98-3/4
Մը ղրր ատուչ. սուրթահրատ	85-7/8
» հմթխագլը	101-3/4
Տախրա Սանկէտ Մըսըր	78-1/2
Թօչիլտ խթիգրադը	100-3/4
Մա ճատխթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-15-

Բարիզ 7 յուլիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	85-47½
» » 4½ %	106-70
Սէնի Օսմ. էսհամը աչքլաը	15-17½
» » » գարանը	15-17½
Մէյդոդէլ	
Սէրի Պ.	-
» Ս.	15-10
Ռուսիէլի չքմէնտըֆէրի	42-50
Օսմանլը Ըէժիսի էսհամը	499 37½
» Պանգասը	553-75
Գրէտի Լիոնէ	582-50
Գրէտի Ֆոնսիէ	1348-75
Լիոն ագպիոնը	1250-
Սիւվէյիշ ագպիոնը	2136-25
Ռուսիա 5 % 1877	100-3/4
Իթալիա էսհամը	97-32½
Մըսըր ֆոնտ. սուրթահրատ	427-50
Եունան 5 % 1879	380-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-27

Վիէննա 7 յուլիս

Լօնտրա իւզերինէ գամպիո	124-90
Ռումէլի չքմէնտըֆէրի	20-80

ԴԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՄԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գար.	16-17
» » » էն եիւքսէք	16-19
» » » էն աշաղը	16-17
Պու սապահ աչքլաը	19-25
Իսթիգրադը տախիլի տիւն գար.	37-12
» » » էն եիւքսէք	37-16
» » » էն աշաղը	37-11
» » » աչքլաը	37-18
Մըսըր մուրթահրատ գար.	-
Պու սապահ աչքլաը	-
Սէրի Ա.	25-10
» Պ.	15-10
» Գ.	16-25
Ռումէլի չքմէնտըֆէրի	42-62½
Ագչէ ֆապզի	6-
Բէօրօր Ղրչ.	22-½
Հէվալէսիզ »	25-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	ք.ք. 7-23
Սթամպօլ պանգասը	6-13
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-13
Թրամվայ	4-95

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻԹԱԹը

Օսմ. լիրասը 100 ղրչ.տան	Ղրչ. Բէ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-03
Մէթալիք »	102-30
Պէշլիք »	103-15
Ալթընլըգ »	103-15
Ինկիլիզ լիրասը	111-06
Ֆրանսզ ալթունը	88-18
Բօլ	80-35
Գրէտից ալթունը	51-20
Գարպոն գայմէսի	09-50

ԹԱՍՖԻԹԷ ՔԵԼԸՐՏԸ

20) լիք քեղըտ	-
50) » »	13-
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	13-
10000)»	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՂՊ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընա միւպայաա օլընաճագ եէտի պին ատէտ Վիէննա մալի ֆէսին պէէրէր ատէտի ալմը ղրշ. օթուզ պէշ բարայա թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ հաղիրանդն էերմի եէտինճի կիւնինէ գատար միւնագասը պիրիճրա մէգթուբ կիւնտէ գարարը գամիսի վերիլէճէկինտէն, իմամանա վէ երմի սէրի զինճի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլմը իճրա վէ գապալ օլունաճաղընտան, Թալիպ օլանլարրն Ինչաամը ասքէրիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իմմէլերի իլան օլունուր։

23 հաղիրան 1888 3—3

ՊԱՂՊ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Ինչաամը ասքէրիյէ լազմէսի ի չիւն պէհէրի օթուզ իքի քիլօ աղրըլըղընտա պիր տէֆալրդ միւպայաասը նա լիզում կէօրիւնէն պէշ եիւզ ատէտ լէվհա գուրշուն՝ մէվզիի միւնագասայա վաղ օլընտրընտան թէմուզըն իքինճի ճումա էրթէսի կիւնի գարարը գամիսի վէ էրթէսի կիւնի եիւզտէ պէշ թէնզիլմը իճրա վէ գապալ օլունաճաղընտան, Թալիպ օլանլարրն Ինչաամը ասքէրիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իմմէլերի իլան օլունուր։

23 հաղիրան 1888 3—3

Զուրպա խասթախանէսի իչիւն թամ թօր օլարագ 100թօր մղտտարը քէֆինիք պէղ միւպայաա օրընաճաղընտան, իթա իթմէք խսթէլէնլերին չէհրը ճարիի բուսմինն 25ինճի ճումա էրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն Նիւմունէլերի իլէ պէրապէր Էվգաֆը հիւմայուն մէճլիսը իտա բէսինէ միւրաճաաթ էրլէմէլերի իլան օլրընը։

23 հաղիրան 304 3—3

Էսիրնէ սանճաղընտա Էսիրնէ վէ Մուսթաֆա Բաշա վէ Ճիսրը Էրկէնէ վէ Տիմէթօգա վէ Օրմանաքէօյ վէ հավզա դազալարը իլէ, Տէտ Ադաճ սանճաղընտա Սօֆուլար գազասընին սալը հալ հարիր էօշրիւ տէրտէմը միւզայէտ օլուպ, 500,000 ղրչ.տա բէյ ալմընտա պուլընորը էվվելճէ իլան իսիլմիշ իտի։ Եօշլը մէգթուբրն գարարտատէսի հաղիրանը 25ինճի ճումա էրթէսի կիւնիւ չէքիլէրէք թէմմուզը հիւնճի բազար էրթէսի կիւնիւ իհալէի գամիսէսի իճրա օլընճաղընտան, թալիպ օլանլարրն մահալինէ ճէլիլէսինտէ աշար վէ բուսումամի խտարէի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլրընը։

23 հաղիրան 304 3—3

Իմարաթը ամիրէ իչիւն միւպայաասը յազրմ կէլէն ամիդ գրյէ իլէ 1805596 վէ ճէտիտ գրյէ հիսապը յա 2316480 գրյէյէ գատար Բումէլի հրնիալարրընն Սթամպօլ դըրմասընրն 3ինճի նուսէրօտը տագիգինին Շէհր Էմանէթինտէն մուսատագ նիւմունէսի վէ չէրահիթը մէվզուասը վէճհէլէ իճրա գըլընան միւնագասասընտա պէհէր չուվալը 60 գրյէյի ամիդ օրմագ իւզրէ 75 ղրչ.տա թալիպի էօհտէսինտէ օլորդընա վէ չէհրը ճարիի բուսմինն 30ինճը բէնճէնպիհ կիւնիւ սաաթ 10ա գատար հէր գաչ բարա վէ չէհրը թէ մուզը 2նճի ճումա էրթէսի կիւնու սաաթ 10ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ օլունուր իսէ գաչ բարա վէ չէհրը թէ մուզը 2նճի ճումա էրթէսի կիւնու սաաթ 10ա գատար 100տէ 5 թէնզիլ օլունուր իսէ գաչ բարա վէ չէհրը թէ մուզը 2նճի ճումա էրթէսի կիւնու սաաթ 10ա գատար հէր